

MEMO t.b.v. Ontwikkeltafel d.d.5 oktober 2018

Project: Algemeen toegankelijke dagbesteding

Projectleider: Danny Meerten

Projectopdracht:

De opdracht is het arrangement Wmo begeleiding groep in de regio Maastricht Heuvelland algemeen toegankelijk te organiseren en dit zoveel mogelijk in samenhang met de op lokaal niveau aanwezige dagbestedingvoorzieningen.

Door begeleiding groep en dagbesteding met elkaar in samenhang te brengen ontstaan kansen de huidige sociale basis gericht te ontwikkelen naar een (infra)structuur waarin doelstellingen als preventie, vroegsignalering, zingeving, eenzaamheidsbestrijding, maar ook zorgen voor (elkaar), (arbeids)activering en het opdoen van werkervaring een plaats kunnen krijgen.

In de eerste fase van het project wordt de focus gelegd op het arrangement Wmo begeleiding groep voor ouderen. Het arrangement Wmo begeleiding groep voor deze doelgroep dient per 1 januari 2020 zonder indicatie toegankelijk te zijn. Afhankelijk van de in het project opgedane ervaring wordt in de daarop volgende fase de resterende dienstverlening begeleiding groep algemeen toegankelijk gemaakt.

De vastgestelde projectopdracht is onder aan deze memo toegevoegd.

Toelichting op de gekozen inkoopstrategie

Het ontwikkelen van een functionele inkoopstrategie is onderdeel van het project en zal uiterlijk per 1 juli 2019 zijn afgerond.

Stand van zaken en gevolgen voor Inkoop 2019 en de contractaanpassingen

De doelgroep ouderen blijft voor 2019 aangewezen op een indicatie voor het arrangement Wmo begeleiding groep voor zover via het algemeen toegankelijk dagbestedingaanbod geen passende ondersteuning kan worden geboden. Het zij opgemerkt dat binnen iedere gemeente het algemeen toegankelijk ondersteuningsaanbod in ontwikkeling is en dit gevolgen kan hebben voor de instroom in geïndiceerde voorzieningen.

Opdrachten Wmo/Beschermd Wonen

I. Project begeleiding groep Van zorg naar participatie

Bestuurlijk opdrachtgever	PHO Maastricht-Heuvelland
Ambtelijk opdrachtgever	Roel Kramer, directeur Sociaal Domein gemeente Maastricht
Projectleider	Danny Meerten
Status	concept
Versie	Versie 1.3.
Datum	14 juni 2018

1. Inleiding

Begeleiding kan worden gedefinieerd als ondersteuning in het dagelijks leven met als resultaat dat burgers zelfstandig kunnen blijven wonen. Daar waar dit in een collectieve setting plaatsvindt wordt gesproken over begeleiding groep.

Bij de huidige maatwerkvoorziening begeleiding groep - de voormalige Awbz taak - (verder: begeleiding groep) ligt de focus van de ondersteuning op het behoud/bevorderen van zelfredzaamheid met als doel zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het huidige algemeen toegankelijk aanbod dagbesteding (verder: dagbesteding) is vooral gericht op participatie (ontmoeting) met als doel preventie, vroegsignalering en sociale samenhang. Waar dagbesteding vaak een vrijblijvend karakter heeft, wordt de inzet van begeleiding groep eerder als een voorwaarde gezien om zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Wie op dagbestedings- en groepsbegeleidingslocaties gaat kijken, ervaart echter dat het in bijna alle gevallen draait om participatie, georganiseerd rondom vaak dezelfde activiteiten (koken, knutselen, (dieren) verzorgen, tuinieren (groen), houtbewerking enz.). Dat het in het ene geval een middel is (begeleiding groep) en in het andere geval een doel (dagbesteding), is voor het oog vaak niet zichtbaar. De vraag is dan ook in hoeverre het onderscheid nog relevant is nu begeleiding groep en dagbesteding beiden tot het gemeentelijk takenpakket behoren? En als dit niet zo is, is de vraag waarom gemeenten begeleiding groep en dagbesteding nog steeds in twee gescheiden systemen organiseren?

2. Probleemstelling

Begeleiding groep en dagbesteding zijn ondersteuningsvormen die ondanks de inhoudelijke raakvlakken op dit moment nog grotendeels georganiseerd zijn in twee gescheiden systemen. Dit staat de ontwikkeling van een efficiënt en samenhangend ondersteuningsaanbod in de weg.

Begeleiding groep is een geïndiceerde voorziening waarvan de omvang door de gemeentelijke toegang wordt voorgeschreven in een bandbreedte, aanbieders regionaal (Maastricht Heuvelland) worden gecontracteerd (inkoop) en een vergoeding ontvangen op cliëntbasis. De beheerstaken zijn belegd in een

inkooporganisatie. Cliënten betalen voor groepsbegeleiding een inkomensafhankelijke eigen bijdrage, die geïnd wordt via het Centraal AdministratieKantoor (CAK).

Het bestaande gemeentelijk dagbestedingsaanbod (huiskamers, buurtbröks, vrijwilligersinitiatieven, gemeenschapsvoorzieningen enz.) is de afgelopen jaren fors uitgebreid. Dagbesteding is algemeen toegankelijk, *aanbieders* worden gesubsidieerd op kostenbasis. Specifiek voor Maastricht geldt dat de dagbesteding en groepsbegeleiding zijn onderverdeeld in twee afzonderlijke beleidsclusters.

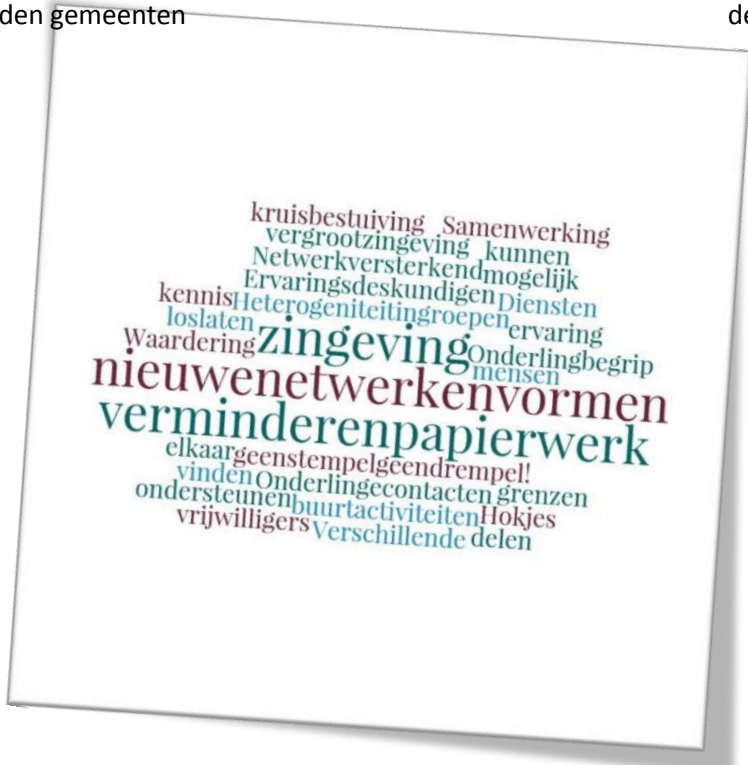
	Begeleiding groep	Dagbesteding
Toegankelijk	Alleen op indicatie	Iedereen
Doelstelling	Zelfredzaamheid	Participatie
Route	Via melding bij Sociale zaken	eigen initiatief of na verwijzing
Omvang per cliënt	Op indicatie op basis van noodzaak	Naar wens
Financiering	Per cliënt	Per organisatie
Verantwoording	Cliëtniveau	organisatieniveau
Instrument	Inkoop	Subsidie
Aanbieders	Professioneel	Vrijwillig / (semi professioneel)
Gemeentelijke begroting	Individuele voorzieningen	Algemene voorzieningen
Beheer en verantwoording	Inkooporganisatie	Beleid
Beleid(sontwikkeling)	Cluster 3 en 4 (Maastricht)	Cluster 1 en 2 (Maastricht)
Schaal organisatie	Regionaal	Lokaal
Bijdrage cliënt	inkomensafhankelijk	Geen

3. Waar dient de opdracht een bijdrage aan te leveren?

Vrij toegankelijke locaties hebben een aantal voordelen. Ze zijn laagdrempelig bereikbaar, dragen bij aan sociale inclusie, zorgen voor sociale samenhang, maken dwarsverbanden en vernieuwing (eerder) mogelijk, verminderen de (gemeentelijke) uitvoeringskosten, de bureaucratie en wellicht ook de vervoersbewegingen. Door begeleiding groep en dagbesteding met elkaar samen te brengen ontstaan kansen de huidige sociale basis gericht te ontwikkelen naar een (infra)structuur waarin doelstellingen als preventie, vroegsignalering, zingeving, eenzaamheidsbestrijding, maar ook zorgen voor (elkaar), (arbeids)activering en het opdoen van werkervaring een plaats kunnen krijgen.

Op een conferentie in maart 2017 hebben gemeenten samen met stakeholders uit alle geledingen - o.a. adviesraden, belangenverenigingen, raadsleden en cliëntondersteuners - verkend in hoeverre zij mogelijkheden zagen de dienstverlening begeleiding groep en dagbesteding te positioneren als één algemeen toegankelijke voorziening. Zij kwamen tot een gedeelde visie ten aanzien van de kansen die dit met zich meebrengt en adviseerden gemeenten op te zoeken deze

De kansen die de integratie van begeleiding groep met dagbesteding biedt, worden genoemd in onderstaand vierkant¹:

<p>Begeleiding als participatie-instrument</p> <ul style="list-style-type: none"> Meer participatie (niet alleen zelfredzaamheid) Meer eigen regie (minder afhankelijkheid) Meer betekenisvolle contacten (zelfde kwaliteit van zorg) Meer zinvolle activiteiten (minder bezighouden) Meer samenleving (andere overheid) 	<p>De verbinding van begeleiding</p> <ul style="list-style-type: none"> Verbinding met welzijn Verbinding met zorg Verbinding met inclusief beleid Verbinding met Werken naar Vermogen Verbinding met Jeugdzorg Verbinding met wijken en buurten
<p>De Kanteling van begeleiding</p> <ul style="list-style-type: none"> Meer burger (minder cliënt) Meer maatwerk (minder kadertjes) Meer compensatie (minder voorzieningen) Meer (ruimte voor) informele zorg (andere professionals) Meer algemeen aanbod (minder geïndiceerde begeleiding) 	<p>De bevrijding van begeleiding</p> <ul style="list-style-type: none"> Meer eenvoud (minder kastjes en muren) Meer basisaanbod (minder indicatie) Meer vertrouwen (minder controle) Meer rendement (minder kosten) Meer mee-ademen met de behoefte (minder in beton gegoten arrangementen)

¹ Van zorg naar participatie, de overgang van de begeleiding naar de Wmo PC kwadraat

4. Hoe willen we deze doelstellingen realiseren?

Fasering

Het brede en integrale karakter van het project zorgt voor een complex krachtenveld. Deze complexiteit vormt een grote barrière voor de realisatie. Om de beheersbaarheid en haalbaarheid te vergroten wordt daarom geadviseerd de opdracht gefaseerd uit te voeren.

Fase 1: focus op ouderen

In de eerste fase van het project wordt de focus gelegd op de geïndiceerde ouderendagbesteding. Afhankelijk van de in het project opgedane ervaring wordt in de daarop volgende fase de resterende dienstverlening begeleiding groep algemeen toegankelijk gemaakt. De motivering van de keuze om de groepsbegeleiding voor ouderen voor te sorteren is als volgt:

- Ouderen zijn de meest dominante groep binnen de maatwerkvoorziening (Wmo) begeleiding groep. Het aandeel ouderen bedraagt ongeveer 50%.
- De doelgroep ouderen zal de komende jaren verder groeien door de toenemende vergrijzing en de effecten van de extramuralisatie.
- De groep is goed af te bakenen.
- De groep is homogeen met gelijksoortige behoeften en doelen (sociale contacten, structuur, voorkomen eenzaamheid en ontlasten mantelzorger, (bewegen)).
- De groepsbegeleiding ouderen is bij uitstek geschikt voor positionering als een algemene voorziening en verregaande debureaucratisering.

Opleverdatum: 1 januari 2020

De afronding van de eerste fase van de opdracht richt zich op 1 januari 2020. Per die datum is de groepsbegeleiding/dagbesteding voor ouderen op de schaal Maastricht Heuvelland algemeen toegankelijk georganiseerd in een voor de burger herkenbaar en werkbaar systeem.

Met de datum 1 januari 2020 creëren we ruimte voor een zorgvuldig proces en bieden we cliënten, aanbieders en (gemeentelijke) uitvoering tijdig duidelijkheid over de inkoop 2019. Alleen wanneer lopende het project mocht blijken dat de invoering eerder mogelijk is en hierover consensus is met de genoemde partijen, behoort eerdere invoering tot de mogelijkheden.

5. Wat is de projectopdracht?

Deelopdracht 1: analyse en ontwerp

Analyseer de omgeving, de ambitie en risico's en formuleer de kaders voor het algemeen toegankelijk maken van begeleiding groep voor ouderen vanuit inhoudelijk, organisatorisch, financieel en tijdsperspectief.

Mijlpaal: 1 oktober 2018

Resultaat is een besloten plan van het te volgen proces (inhoudelijk, organisatorisch, financieel en tijdsperspectief).

Deelopdracht 2: organisatie en realisatie

Organiseer de Wmo voorziening begeleiding groep voor ouderen algemeen toegankelijk en zorg daarbij dat de huidige cliënten onderdeel worden van het algemeen toegankelijk systeem.

Mijlpaal: 1 januari 2020

Resultaat is dat een groot deel van de (Wmo) begeleiding groep voor ouderen algemeen toegankelijk is georganiseerd aan de hand van een adequaat sturing- en financieringsmodel. De begeleiding groep voor ouderen is in de regio Maastricht-Heuvelland daadwerkelijk zonder indicatie beschikbaar.

Deelopdracht 3: implementatie en doorontwikkeling / ontwikkeling fase 2

Implementeer begeleiding groep als algemeen toegankelijk systeem en ontwikkel de kansen die liggen in de samenhang.

Mijlpaal: 1 januari 2021

Resultaat is een samenhangend algemeen toegankelijk systeem waarbinnen de kansen (vierkant pagina 3) voor een groot deel worden benut.

6. Afhankelijkheidsrelatie met andere projecten/initiatieven

Het project kadert en heeft samenhang met de andere projecten van de toekomst- en inkoopagenda. Daarnaast is de uitkomst van het project per gemeente afhankelijk van de lokale infrastructuur en het algemeen toegankelijk aanbod aan dagbesteding (sociale basis). Ten slotte dient ook de samenhang met de andere individuele dienstverleningsvormen te worden bewaakt.